

PSST... MATURA

PYTANIE JAWNE 26 · MATURA USTNA 2027–2028

DZIADY CZ. III · KONTEKST: EWANGELIA WG ŚW

HEROD W WILNIE

Pytanie jawne 26: „W jakim celu twórca nawiązuje do motywów biblijnych? Omów zagadnienie na podstawie Dziadów części III Adama Mickiewicza. W swojej odpowiedzi uwzględnij również wybrany kontekst”. Kontekst: Ewangelia według św. Mateusza, rozdziały 2, 27–28. W odpowiedzi skup się na **funkcji** nawiązania, nie na samym wyliczaniu motywów.

TEŻA W JEDNYM ZDANIU

Biblijne motywy pozwalają Mickiewiczowi moralnie ocenić przemoc, nadać narodowej tragedii wymiar uniwersalny i zbudować nadzieję.

GOTOWE ZDANIA NA EGZAMIN

NA POCZĄTEK

Mickiewicz nawiązuje do Biblii, by moralnie osądzić przemoc zaborcy, nadać cierpieniu narodu wymiar uniwersalny i zbudować nadzieję na odrodzenie.

NA ZAKOŃCZENIE, PO KONTEKŚCIE

Herod, droga krzyżowa i Maryja z Dzieciątkiem pełnią różne funkcje, ale wszystkie zmieniają perspektywę, z której oceniamy historię.

SCHEMAT ODPOWIEDZI

Odpowiedz na słowa „w jakim celu”. Nie wyliczaj „Herod, krzyż, Matka Boska” jak listy zakupów. Przy każdym motywie scena i funkcja. Herod — niewinność ofiar i wina tyrana. Męka — język cierpienia i nadziei. Maryja z Dzieciątkiem — opieka i ufność. Ewangelia Mateusza — skąd te obrazy pochodzą i co Mickiewicz z nimi robi.

Chcesz mieć to pytanie z głowy? W książce „Psst... matura” masz wszystkie 76 pytań: tezę, gotowe zdania, plan, pułapki i trening — a w tomie 2 wzorcowe wypowiedzi. Zajrzyj: niekazmuliczyc.pl/psst/

SPRAWDŹ SIĘ

Odpowiedz najpierw sam(a) — kierunek odpowiedzi zakryj kartką.

1. Herod i prześladowana młodzież — Kogo ksiądz Piotr nazywa Herodem i co w ten sposób mówi o wywózkach młodzieży?

KIERUNEK ODPOWIEDZI W widzeniu tyran występuje jako Herod, a „cała Polska młoda” jest wydana w jego ręce. Herod z Ewangelii Mateusza każe zabijać chłopców. Mickiewicz porównuje polityczne prześladowanie młodych do przemocy wobec bezbronnych i wydaje moralny osąd tyranii.

2. Sąd i męka — Po co Mickiewicz wprowadza obrazy drogi krzyżowej, umycia rąk przez Gała, Barabasza, korony cierniowej i krzyża?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Wizja korzysta z obrazów procesu i męki Jezusa opisanych w Ewangelii. Polski naród jest pokazany jako niewinnie cierpiący i wydany przemocy. Nawiązanie podnosi historyczny dramat do wymiaru moralnego i uniwersalnego; jest literacką analogią, a nie dosłownym utożsamieniem narodu z Jezusem.

3. Nadzieja po śmierci — Co zmienia wielkanocny śpiew po scenie śmierci w widzeniu księdza Piotra?

KIERUNEK ODPOWIEDZI W Ewangelii Mateusza po śmierci Jezusa następują pusty grób i zmartwychwstanie. W dramacie pieśń wielkanocna i obraz postaci unoszącej się ku niebu otwierają perspektywę ocalenia. Nie oznacza to łatwego ani natychmiastowego zwycięstwa politycznego.

4. Ewa i Matka Boska — Jaką inną funkcję pełni motyw religijny w widzeniu Ewy?

KIERUNEK ODPOWIEDZI Ewa widzi Matkę Boską i Dzieciątko Jezus, a kwiaty z jej wianka wracają w wizji. Obrazy budują przestrzeń opieki, łagodności i ufności. Motywy religijne służą tu pocieszeniu, a nie bezpośredniemu oskarżeniu tyrana.

5. Ułóż argument — Dokończ trzy zdania: „Herod służy do...”, „Obrazy męki służą do...”, „Widzenie Ewy służy do...”.

KIERUNEK ODPOWIEDZI Herod służy do potępienia prześladowania młodych. Obrazy męki pozwalają mówić o niewinnym cierpieniu wspólnoty i o nadziei. Widzenie Ewy pokazuje troskę i duchową opiekę. Każdą funkcję poprzyj konkretną sceną.